GALEB

ŠTEVILKA 6-7
LETO VI.
TRST 1959-60

Galeb

LIST ZA MLADINO

Izhaja mesečno, izdajatelj in odgovorni urednik je Ivan Grbec. Ureja ga uredniški odbor. Tiska tiskarna »Graphis« v Trstu, ulica sv. Frančiška 20 — Tel. 29-477

Naslovno stran je napravil dr. Hlavaty

V S E B I N A

Danilo Gorinšek: Majska uspavanka . . 161
Ivan Matičič: Živalski vrtič 162
Danilo Gorinšek: Učenjak 165
Meinnes-Vinšek: Velike kače se bojijo ognja 166
Stana Vinšek: Kobilica in krt 169
Danilo Gorinšek: O napotni opeki . . 170
Branko Rudolf: Mokri kuža 171
Jožica Martelanc: Pravljica o marjetici . 172
Stana Vinšek: Na travniku 175
Ivan Kraševec: Napak se je zasukal . . 176
Danilo Gorinšek: Muca-štruca . . . 177
M. Bambič: Polet na Luno 178
Janko Furlan: Savkove živali 180
Miroslav Košuta: Jutro 184
R. H.: Zgodba o bledih limonih . . . 185
Danilo Gorinšek: Bobi in Maki . . . 186
Ludovika Kalan: Rosna kapljica . . . 188
R. Hlavaty: V ribarnici 189
Tine Seljak: Kisle češnje 190
Petelinček in putka 192
Samo Pahor: Propast rimske oblasti . . 193
Naši mali dopisniki 196

DANILO GORINŠEK

Ilustriral: LEON KOPORC

Majska uspavanka

»Aja, aja, aja, aj —
brž zaspi mi, dete, zdaj,
aja aja aja aj —
jutri pride v gosti maj!«
Mati dete si uspava,
v sen o vesni zazibava.
Dete pa že zre cvetice,
plete vence iz njih si v lase,
sliši ptice kukavice,
poje z njimi v mlade čase.
Ob potočku že kolo potiska,
žveglo iz vrbja si napravi,
pesem v sončni dan zapiska.
Po družnike gre, družice,
v kolo rajat zdaj mudi se,
čez bregove, čez ravnice
mlada srenja že podi se . . .
Bolj uspava v sanje mati,
manj ji hoče dete spati.
Aja, aja, aja, aj —
kdo pa tudi spal bi zdaj,
aja, aja, aja, aj —
ko prihaja v gosti maj? . . .

IVAN MATIČIČ Ilustriral: M. BAMBIČ

Živalski vrtič

Medtem je tiho vstopila Helènca, tiho zaprla vrata in se umaknila v hišo. Tu gledajo družinci skozi okna, vsi so solzni, nekateri ginjeni ihte, ko vidijo, kako sta srečna hčerkica in očka. On se končno le spomni na odprta vrata in na beg, ozre se, toda vrata so že zaprta. Obrne se zopet k hčerkici, ta pa prične skakljati tja proti vrtiču — in on ji sledi. Mimogrede postoji srnica pred svojo odprto stajico, očku jo hoče pokazati, kako ima lep domek, s senom nastlan. V koritcu je tudi nekaj hrane. Očka si ogleduje njen novi domek in zadovoljen prikimava z glavo. Srnica si vzame iz koritca skorjico in se vleže na mehko ležišče, da očku pokaže, kako je tu prijetno. Tudi srnjak si vzame skorjico in se uleže zraven mile hčerke. Uvidi, da je tu za oba dovolj prostora.

Po kratkem oddihu se srnica dvigne in gre ven, srnjak ji sledi. Mala skaklja na vrt in tam brezskrbna poskakuje. On kar zabevska od veselja, potem se zvedavo ozira naokoli. Kmalu opazi tri divje zajčke, kako skakljajo naokrog in prav do njega in okoli srnice. Kmalu zatem priteko tri divje piške in se zavrte tu okoli. Končno se ozreta srnjak in srnica še tja gor na smreko. Tam so zaškrgutale in se zagnale po vejah in po deblu nizdol štiri veverice, kakor za prijazen pozdrav novemu gostu. Srnjak se čudi: saj tu je zbrana vsa gozdna divjad! Če tem ni hudega, zakaj bi se bal srnjak, ko je vendar njegova lastna srnica nadvse zadovoljna tu.

Lovrek pride iz šole, Matejec prižene čredico s paše. Dečka vzhičena strmita v novega gosta, a tudi čredica ga z zanimanjem gleda. Približajo se še ostali otroci, ki so vse do zdaj tičali v hiši, da bi ne vznemirjali novega člana gozdne družine.

Srnjak se ozre po njih in se zopet miren pase na vrtni trati. Otrok se ne boji. Ko tudi srnica dokaže svoje nagnjenje s tem, da jima prijazna skaklja naproti, tedaj se srnjak uveri, da mu tu ne bo sile. Nazadnje prideta zraven še Kresaj in Kresajna. Kaj bo pa zdaj? Srnjak jo bo ucvrl? Ozre se, gleda Kresaja — in ga spozna. Saj to je tisti mož, ki je takrat prižemal v gozdu ob ubiti srni sirotko srnico k sebi in ji nekaj ljubeznivo govoril. Srnjak vse dobro ve, kako je bilo. Srna ni bila tiste nesrečne noči sama s srnico na paši, tudi srnjak je bil zraven. Njega je zadelo od zad in ga vrglo naprej preko ceste, od tam se je zavlekel v goščo in obležal. Njo je pa zadelo od spred in jo vrglo nazaj na rob ceste, srnica je pa ostala še zadaj in je ni zadelo tisto nesrečno vozilo. Srnjak je slišal njen jok, malo je sicer zabevskal, a ga morda ni slišala ali pa se ni upala čez cesto. Kmalu zatem, ko sta mladi in starejši mož odnesla srnico, se je srnjak umaknil globlje v gozd in si po mnogih dneh izlizal rano. Zdaj je tu, srečen, da je pri hčerki in na varnem.

Zares živi Kresajeva družina na Zavrhu čisto samotarsko življenje. Zato tudi malokdo ve, kako ljudje tu zgoraj životarijo. Otroci hodijo v Trnovico v šolo in trgovino, a ob nedeljah gredo Kresajevi k maši. Vendar pride po raznih potih le kaj na dan o tem ljubem Kresajevem Zavrhu.

V šoli jemljejo med drugim tudi prirodopis živalstva. Na vrsti je divja mačka, ki jo učitelj med razlago pokaže na sliki. Potem še vpraša, če je morda kdo že videl živo? Oglasi se Kresajev Matejec:

»Jaz sem jo videl, hotel sem jo prijeti, a me je opraskala.«

Vsi se mu čudijo. Potem je na vrsti divja kokoš in vprašanje, kdo jo je že kdaj videl? Oglasi se Kresajeva Helenca in pove:

»Pri nas doma so se izvalile tri.«

Zatem je na vrsti divji zajec, ki živi zunaj v prirodi. Kresajev Lovrek pa dostavi:

»Pri nas v hlevu živi dvajset domačih zajcev, a po vrtu skačejo trije divji.«

Pri razlagi veveric, da žive v gozdu, se spet oglasi Lovrek: »Na naši vrtni smreki gnezdijo veverice.«

Ob razlagi srninega rodu se pa oglasi Kresajeva Poldka: »Na našem vrtu se paseta srnica in srnjak.«

Zdaj je bilo učitelju dovolj.

»Kako je vendar s tem Kresajevim gričem?« vpraša. »Če je vse tako, kakor mi pripovedujete, mora biti tam gori res pravi živalski vrt. Vredno bi bilo, da si ga ogledamo.«

Učence ta učiteljev navdih kar dvigne, da vsi veseli zakličejo:

»Vredno bo, vredno, gospod učitelj, le pojdimo!«

Naslednje jutro se res zbero vsi šolarji in odjadrajo v spremstvu učitelja in učiteljice na Kresajev Zavrh. Zgoraj jih Kresajevi prijazno sprejmejo.

»No, kje imate tisti vaš sloviti živalski vrtič?« vpraša gospod učitelj.

Mati Kresajna se mu prijazna nasmehne:

»Prosim, kar naprej, gospod učitelj.«

»Bojim se, da nas ne napadejo kake zverine.«

»Brez skrbi, gospodična učiteljica, prosim, le vstopite!«

Zdaj odpeljeta Matejec in Lovrek obiskovalce mimo hiše in mimo hlevov na vrt. Tam se paseta srnica in srnjak.

»Joj, srnica, srnica in srnjak!« vpijejo šolarji vsi križem.

»Tiho, tiho!« jih poziva Matejec, »da divjadi ne preplašite!«

Zdaj mirita šolarje še učitelj in učiteljica, tako da se kar mirni in tihi približajo in na primerni razdalji obstanejo. Srnica in srnjak se malo preplašita: joj, kaj bo pa zdaj, ko naju je prišlo gledat toliko otrok! Nič se ne bojta, saj vidita, kako vaju prijazno in z velikim zanimanjem gledajo.

Matejec in Lovrek pričneta tleskati z rokami in kličeta naokoli:

»Alo, mladi divjački, na noge, na noge! Zaplešimo, zaplešimo, da vas vidijo obiskovalci, kako ste urnih nog! Dajmo, dajmo, naokrog, naokrog!«

Njun klic ni bil zaman. Brž se prikažejo iz šavja divji zajčki, priteko na zeleno trato — in tu pričnо urnih nog dirkati okoli srnice in srnjaka. Brž zatem zafrfotajo iz trave divji piščanci; na zeleni trati pričnо čivkaje krožiti ob strani zajčkov. Zdaj zaprhutajo dol s smreke štiri veverice. Z visoko našopirjenimi repki priskakljajo na trato in pričnо kolobariti z drugimi naokoli. Vse se vrti, poskakuje, pleše, a v sredini skakljata srnica in srnjak.

Obiskovalci navdušeni gledajo ples in še sami se pozibavajo.

Matejec nekaj naroča Helenci, Lovreku in Poldki. Helenca steče k materi, ji nekaj pove, nakar obe hitita k svinjaku, kjer odpreta druga vrata.

Ven se usujejo mladi pujski; brž jih naženeta k zeleni trati. Poldka gre iskat kokljo s piščeti, vse mora na zeleno trato. Lovrek gre v hlev po domače zajčke in jagnjiče. Končno pripelje gospodar Kresaj še malega telička zraven.

Matejec tleska, kliče:

»Le vkup, le vkup! Zaplešimo v vedrem bratstvu: tisti iz temnih gozdov in oni s sončnih livad! Naokrog, naokrog — urnih nog!«

DANILO GORINŠEK **Ilustriral: LEON KOPORC**

Učenjak

Živalska srenja vkup leti —
sred ceste listič bel leži,
na njem dve črki: I in a —
kdo neki ju prebrati zna?
Zre pišče v črki: Pi — pi — pi!
petelin dé: Kikiriki!
Zloguje muca: Mjav — mjav — mjav,
a kužek bere: Hav — hav — hav!
Le — osel črki prepozná,
glasnó prečita ju: I — a!
Začudi goska se: Ga —gag —
ta osel pa je — učenjak!

WALTER MEINNES - Prevedla STANA VINŠEK Ilustriral: LEON KOPORC

Velike kače *se bojijo ognja*

Šlo je tako naglo, da nisem imel možnosti, da bi se branil. Stopal sem po ozki stezi, ki je vodila skozi džunglo, in bil približno dve milji od našega taborišča On Sepik River (reki Sepik) na Novi Gvineji, ko je nekje nad mojo glavo zašumelo.

Bliskovito sem se obrnil in zagledal senco ... In potem mi je ogromna glava velikega pitona (kače velikanke) točno nad desnim ušesom zadala strašen udarec. Z obrazom naprej sem padel v gosto grmičje. Moja lahka puška mi je zdrknila iz rok, srce mi je divje razbijalo in v sencih mi je šumela kri. Hlastal sem za sapo.

Ko sem se s težavo osvobodil vejevja in počasi vstal, je zdrknilo težko telo čez moji nogi. Poskočil sem in pričel teči. Tekel sem pa le nekaj korakov, ko se je prožno telo osem metrov dolge kače ovilo mojih bokov in me vrglo na tla. V drobcu sekunde me je piton ovil, mi iztisnil zrak iz pljuč in grozil, da mi polomi prsni koš ali zdrobi hrbtenico.

S prosto desnico sem iskal lovski nož, ki je tičal v pasu ob mojem desnem boku, toda izgubil sem ravnovesje in zopet padel. Ko se je kačji objem zožil, sem se vil od bolečin. Hotel sem kričati, pa kaj bi to pomagalo, kdo neki bi me slišal!

Nad sabo sem videl ogromno, zibajočo se glavo kače, toda moje misli so se že zmedle in zaradi vedno močnejšega pritiska na prsi in želodec se mi je že temnilo pred očmi.

Popusti! Popusti! je šepetalo nekaj v meni. Poskusil sem to in že naslednji trenutek bridko obžaloval. Ko sem namreč popustil, me je kačje telo še tesneje stisnilo in ko sem poskusil vdihniti, mi to ni več uspelo.

Hlastal sem po zraku kot riba na suhem, iz ust mi je kapljala kri. Strašne bolečine v prsih je gotovo povzročilo zlomljeno rebro, ki se je zapičilo v pljuča.

Moji prepoteni prsti so se krčevito oklenili noža. Roke pa nisem mogel dovolj dvigniti, da bi dosegel kačjo glavo. Približno meter pod njeno glavo sem zasadil nož v kačje telo. Zbadal sem in zbadal, toda nič se ni zgodilo.

Očividno bodala niti ni čutila. Nož mi je zdrknil iz roke. Do ročaja je tičal kači v telesu, toda bil je od krvi tako spolzek, da ga nisem mogel držati.

Nad menoj se je odprlo velikansko žrelo. Kača pa je očividno čakala na mojo smrt. Tako se me je ovila, da razen desne roke nisem mogel premakniti nobenega uda več.

Spomnim se še, kaj sem takrat mislil. Preklinjal sem samega sebe. Ko sem prišel v Wewak na Novi Gvineji — prispel sem bil namreč iz Darvina v Avstraliji — so me že koj prvi dan svarili pred udavi.

»Ne bi ti svetoval, da greš sam v džunglo,« mi je rekel orjaški, močno zagoreli John Morris iz Melbourna. »Tu kar mrgoli udavov in drevesnih kač. Obe vrsti kač ubijata. Drevesne kače so tako majhne in zelene, da jih na drevju ali poti niti ne opaziš. Človek umre pet ali šest minut po ugrizu — to je odvisno od tega, kako krepko je srce.«

Spomnil sem se, kako duhovito sem pripomnil: »Pitoni niso strupeni.«

»To je menda že res,« je odgovoril Morris,« ampak požrejo te lahko kljub temu. V okolici Aitape sem videl pitona, ki je bil menda sedem metrov dolg in je požrl celega vola. Počakaj, dokler se tukaj pošteno ne ogledaš.«

Bil sem mlad in neizkušen in nisem bil navdušen nad modrimi nauki. Po nekaj pohodih skozi džunglo sem postal lahkomiseln.

»Pazi vedno na drevesa,« je rekel Morris nekega dne. »Kače prežijo na debelih vejah. Povsem iznenada te udarijo po glavi, da omedliš, potem te zmečkajo do smrti.«

Napravil sem zadnji obupni poizkus, da bi prišel z desnico do prsnega žepa, kjer sem imel cigarete in vžigalice. Nekaj, kar je nekoč dejal naš prvi delavec Aleksander, se je oglasilo v moji omoteni glavi.

»Pitoni se bojijo ognja,« je bil rekel. Pod menoj in okoli mene je bila suha trava in suho vejevje. Vžigalica pa bi to lahko vnela.

Bil je to obupen poizkus. Če me kača ne bi dovolj hitro izpustila, bi poginil v ognju. Toda umreti bi moral tako ali tako in bolečine so se medtem stopnjevale do take neznosnosti, da sem postal že do vsega ravnodušen.

Moji krvavi prsti so slednjič dosegli škatlico. Položil sem jo v suho travo in se trudil, da bi jo odprl. Pri vsakem gibu me je piton krepkeje stisnil in boril sem se za vsak dih.

Vžigalice so mi zdrsnile izmed prstov. Po minutah, ki so se mi zdele cela večnost, sem končno le držal žveplenko krepko med prsti in z njo podrgnil po vžigalni ploskvi. Jasno je zagorela. Suh list se je vnel, potem je zasijalo nekaj plamenčkov in potem — z neverjetno naglico — je bilo, kot da je ves gozd naokrog žareče morje.

Čutil sem, kako so se plameni nad menoj strnili, kako je moja obleka pričela goreti. Čutil sem žgoče bolečine na koži.

Kača je podivjala in me metala naokrog kot mačka miš. Nekaj je udarilo proti mojemu gležnju in potem, na mah, so popustile zanke kačjega telesa. Plazila se je raz mene in me metala med plameni sem in tja.

Ves omotičen sem vstal. Moja desna noga me ni hotela nositi. Veter je gnal ogenj proti severu, proč od mene. Toda gosto, nizko grmičje je še vedno plamenelo, ko sem napol plazeč in napol šepajoč skušal doseči stranski rokav Sepika, ki je bil le nekaj sto metrov oddaljen.

Padel sem in spet vstal. Na slepo sem hlastal proti vodi. Moja srajca in moje hlače so gorele, moji lasje so bili osmojeni.

Ne morem se več spominjati, kako sem dospel do močvirnate male rečice in se vrgel v vodo, ne da bi pomislil na vodne kače in krokodile.

Medtem ko je požar besnel čez bregove reke, sem stal do prsi v vodi. Ko sem končno ves izčrpan prišel iz reke in se priplazil do taborišča, so bila tla pod menoj še vedno vroča in debelejše veje so še tlele.

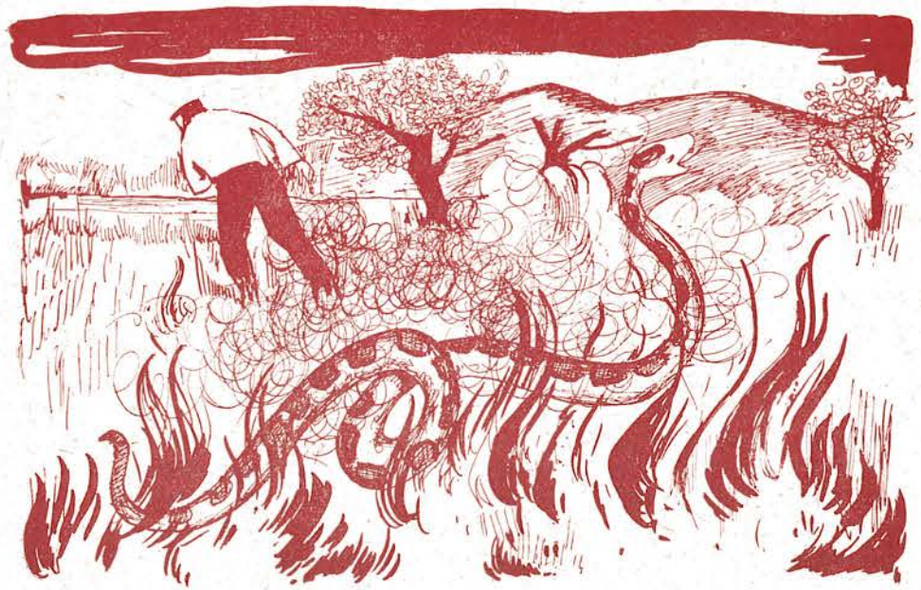

Nekje na poti proti taborišču so me našli možje, ki so se borili z ognjem. Imel sem težke opekline, zlomljeno rebro, zlomljen gleženj ter zmečkanine in odrtine po vsem telesu.

Od tega poletnega dne 1949, ko me je vžigalica rešila smrti v kačjem objemu, nisem več stopil v džunglo. Celo, ko so me moji prijatelji povabili, da bi šel z njimi na lov, sem odklonil. Raje ostanem v varnem območju taborišča. Kače pitoni ne pridejo bliže kot na pol milje od taborišča. Ne marajo dima ne ognja. Pitoni se bojijo ognja...

STANA VINŠEK

Ilustriral: LEON KOPORC

Kobilica in krt

Kobilica čez trato šine,
da travica vztrepeče.
Krt nos porine iz krtine,
kobilici poreče:

»Kako si lepa, vitka, zala,
v tej haljici zeleni!
Zakaj pa sama bi ostala?
Postoj in pridi k meni!

Jaz topel rov znam izkopati,
imam suknjo iz baržuna.
Pri meni ni se treba bati
ti roparskega kljuna.«

Kobilica pa naglo zviška
ponudbo to zavrača:
»Ves sončni travnik mi je hiška,
brez črnega snubača!

Res, v rovu ptič me ne bi snedel,
če vzameš me za ženko,
a vem, da sam bi me pojedel
kot hrustavo pečenko!

Če misliš pa na pirovanje
in iščeš si družico,
povabi v svoje stanovanje
počasno si krtico!«

Kobilica s poskokom skrije
se v travo razcvetelo,
a osramočen krt zarije
se v krtovo deželo.

DANILO GORINŠEK

Ilustriral: LEON KOPORC

O napotni opeki

Sredi ceste je ležala opeka. Lepa, rdeča in še popolnoma cela je bila. Ni bilo dolgo tega, ko jo je bil odpeljal velik kamion z mnogimi vrstnicami vred iz opekarne. Spotoma je omahnila s preobloženega vozila, zdrknila na cesto in tam obležala. Hudo ji je bilo sami samcati sredi ceste, stožilo se ji je za vrstnicami, a kdo bi se le menil za navadno opeko sredi prašne ceste!

Po cesti je pridirjal kolesar. Dirjal je in si hkrati žvižgal objestno pesem. Ni zapazil opeke, kolo se mu je prevrnilo in ga treščilo na tla. Besno je pobiral svojega rojstva kosti in klel opeko, ko da je le—ta kriva njegove nezgode. Zagnal jo je v obcestni travnik: »Taka opeka mi bo napotovala, zgaga zgagasta!«

Tako je zdaj napotna opeka ležala v travi in ji je bilo še huje, ko tisti čas, ko je bila tako nesrečno strmoglavila s kamiona.

Pa so se po tisti travi podili otroci za žogo. Kajpak tudi oni niso videli opeke. Čof! — se je čokat fantič zaletel vanjo, telebnil po tleh in zavpil ob bolečine: »O ti predrta reč! Le kakšen šment te je zavlekel sem, napota ti napotna!« In je zalučal opeko daleč vstran na ozek kolovoz.

Tam je poslej samovala in vsa trda čakala, kdo jo bo prihodnji treščil v kraj, ker mu bo v napoto.

Zdaj se je bližal opeki reven kočar. V bajto mu je skozi veliko razpoko zavijal veter in prinašal vlago in mraz. Zato se je kočar na moč razveselil opeke. Pobral jo je in z njo svoji bajti zakrpal streho. Tako je bilo poslej lepo njemu in opeki. Le-ta ni bila nikomur več v napoto, naprotno — v družbi svojih vrstnic je koristno opravljala svojo dolžnost: varovala je kočarja vetra, vlage in mraza. In zato je poslej bilo lepo tudi kočarju.

In tako na tem svetu lahko koristi še marsikaj, o čemer ljudje mislijo, da je le — v napoto . . .

BRANKO RUDOLF

Ilustrirala: KSENIJA PRUNK

Mokri kuža

SREDI CESTE — LUŽA,
NOTER PADE KUŽA.
BLATEN JE TREBUŠČEK,
MOKER JE KOŽUŠČEK.
GRDE SO MU TAČICE,
ZLEPLJENE SO HLAČICE.
ZDAJ SE OBOTAVLJA,
ZMERAJ SPET USTAVLJA,
V SONCU VES TREPEČE,
ZDELAN OD NESREČE.
KUŽEK JE VES ZBEGAN,
KER DOMA BO KREGAN.
SAJ, KAKO BI ŠEL DOMOV,
HOV?

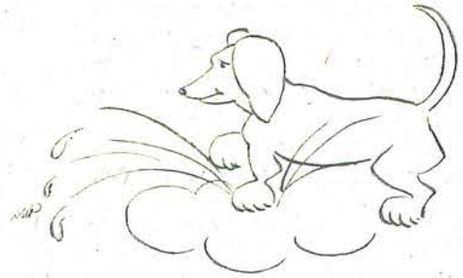

JOŽICA MARTELANC Ilustriral: LEON KOPORC

Pravljica o marjetici

Po hudi zimi, ko je burja neusmiljeno razsajala in brila norca iz nas, je prišla pomlad. Kamor se je ozrla, so začeli zeleneti travniki in nad rjavo zemljo so se zbirale bele meglice. Škrjanček se je dvignil pod nebo in začel sladko žvrgoleti. Njegova pesem je prebujala staro in mlado.

Tako se je sredi travnatih bilk prebudila tudi marjetica. Pomela si je zaspane oči, rahlo otresla s sebe srebrne kapljice rose, ki se je držala nežnih lističev, pokukala v sonce in se mu nasmehnila. Še se je pretegnila in glej čudo, začela je rasti. Rasla je in rasla, da je vsem bližnjim jemalo sapo. In naenkrat, nihče ni vedel prav, kako in kdaj, se je čudovito razcvetela. S snežno belimi lističi, ki so obdajali rumeno glavico, polno zlatih prašnikov, se je pozibavala v soncu, se ozirala na desno in levo, češ, le poglejte me, kaj nisem kakor kraljica? Zares, bila je prelepa. Ošabno je vihala nosek, kadar je prinašal veter vonj rožnatega šipkovega grma, ki je rasel ob potoku in bil ves v cvetju.

»Kako prijeten vonj,« je dejala miška, ki je domovala v bližini lepe marjetice. Ni si mogla kaj, da si naše lepotice, ki je zrasla vsem čez glavo, ne bi malo privoščila.

»Šipek je pa res čez vse! Cveti kot bi mu vile prilivale in še ta omamni vonj po vrhu!« je začela. Vzpela se je na zadnje noge in z napetimi nosnicami lovila prijetni vonj. Pri tem se je porednica ljubeznivo spakovala. Skakala je v zrak in z dolgim repkom nagajivo mahala.

»Kaj bi z njim,« se je vznemirila marjetica, in si z lističem otepavala rumeni pelod.

»Ko bo potegnil močnejši vetrič, bo vse šipkove krasote konec!«

Ponosno se je zravnala in se ozirala okoli sebe. Njeno srce pa je bilo rahlo užaljeno. Ti nadležni mišji možgani! Vedno ji kaj zagodejo.

Včeraj na primer, ko se je marjetici približal gospod hrošč, ves kovinsko bleščeč, da bi ji dvoril, saj za roko se je ni upal prositi, kako se ji je miška škodoželjno smejala:

»Takih snubcev premore vsaka kopriva deset na en prst!« je zabrusila, vzdignila repek in izginila. Marjetico, ki bi se z vnetim snubcem tako rada malo pošalila, je minilo vse veselje.

Pomladni vetrič, ves prepoln skrivnosti, je potegnil čez travnik. In z njim so potovali rožnati listi šipkovega grma.

»Jojme, jojme,« je jadikoval grm in žalostno tožil skozi veje. Toda nič ni pomagalo.

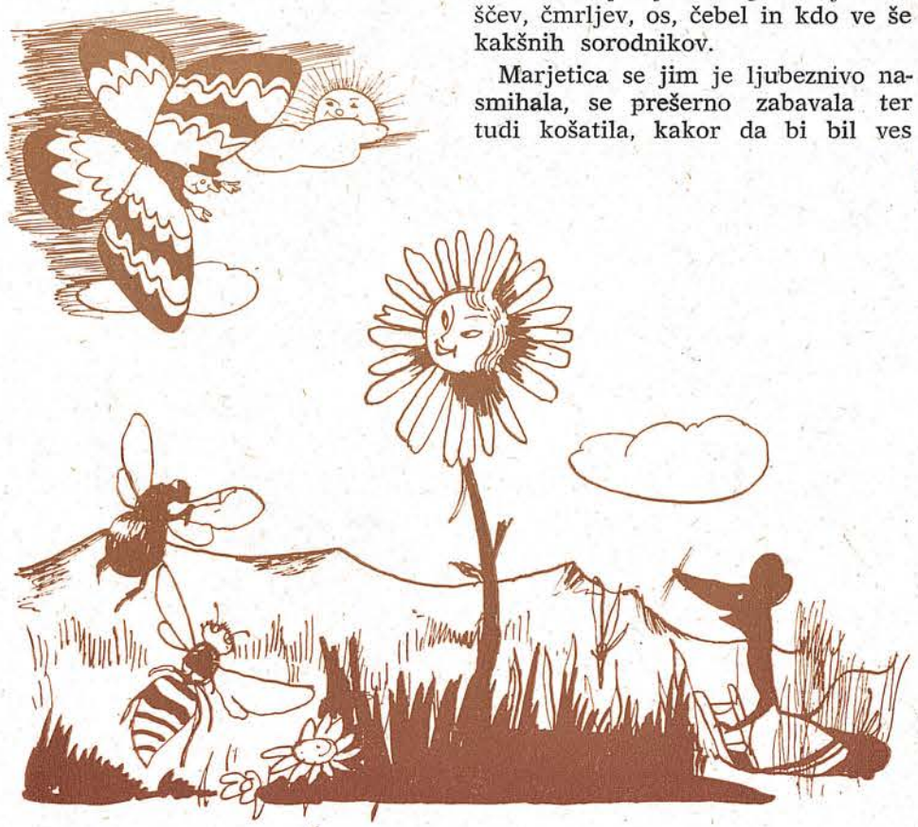

»Kaj nisem rekla,« je dejala marjetica in škodoželjno pogledala miško.

»Vse pride in vse mine,« se je odrezala miška in jo pomembno pogledala. »Bomo videli, kako bo v jeseni,« je še zagodrnjala in izginila v svoj podzemeljski domek.

Sonce pa je sijalo, kakor da se ni nič zgodilo. Božalo je marjetičine lističe, ki so obkrožali njeno ljubko rumeno glavico. Z vsakim dotikom sončnih žarkov je postajala marjetica vse lepša in lepša. Njena belina je sijala daleč naokoli. In kamor ni dosegla, so glas o njeni lepoti raznašali ptički, čebele in čmrlji. Zato so se snubci napotili od blizu in daleč, da bi prosili prelepo marjetico za roko. Bila jih je cela procesija hroščev, čmrljev, os, čebel in kdo ve še kakšnih sorodnikov.

Marjetica se jim je ljubeznivo nasmihala, se prešerno zabavala ter tudi košatila, kakor da bi bil ves

svet pred njenimi nogami. Prevzetno je vihala nosek in se še šalila povrhu, če je bil kdo izmed njih preveč neroden ali pa tudi preveč prepričan v svoj uspeh.

Tekli so dnevi. Vse naokoli je cvetelo in dehtelo, pelo in žuborelo, ko se je nekega čistega rosnega jutra na obzorju travnika pojavil prelep metulj in zaplaval naravnost proti naši marjetici. Oh, kako ji je zadrhtelo drobno srce, ko ga je ugledala! Zakaj tudi ne! Tako vitek in lep gospodič! Rumena krila, ki so se ob straneh prelivala v sinjo barvo, obrobljeno s še temnejšo, so tako mehko krilila po zraku. Marjetica se je od miline kar topila.

»Pozdravljena, marjetica,« jo je nagovoril. »Pozdravljen,« je zagostolela in se globoko priklonila.

Metulj je narahlo krožil okoli nje in marjetica je čutila njegov pogled do samega srca.

»O tvoji lepoti sem slišal v samo deveto deželo. Ali bi me hotela za moža?«

Marjetica je pokimala in potem so praznovali svatbo. Prišlo je vse metuljevo sorodstvo, hrošči, mravlje, čebele, čmrlji in še os ni manjkalo. Murenčki so godli, da je bilo veselje in ples se je pričel. Ko so pritisnili še čmrlji s svojim basom, je postajalo vse bolj živo in živo. Skozi prozorni zrak je trepetalo na stotine zlatih, srebrnih in pisanih kril, in se vrtelo okoli neveste marjetice. Kako je bila srečna s prelepim ženinom, ki je srkal med z njenih sladkih ustec, s celim dvorom občudovalcev, ki so se vrteli okoli nje. Njeno srce je bilo globoko presunjeno. Smehljala se je soncu, ki ji je dajalo moč rasti, prozornemu zraku, ki ga je vdihavala, vetru, ki jo je rahlo pozibaval, da je lahko zaspala, oblakom, ki so ji dajali piti, kadar jo je žejalo. Pozdravljala je ptičke, ki so ji ves ljubi dan prepevali, nasmihala se je cveticam, svojim ljubim sestricam, in celo miški, s katero nista bili kdove kakšni prijateljici. Sreča ji je sijala iz vsega bitja. Trajala je in trajala.

Toda, ko se je nekega dne nebo pooblačilo in je potegnil mrzel veter čez travnik, je bilo naenkrat vsega konec. Stok in jok se je razlegal daleč naokoli. Tudi lepi marjetici ni prizaneslo. Neke hladne noči, ko se je oglasila še burja, je zlomilo tudi njo. Umrla je, ne da bi dočakala jutra.

Marjetica je res umrla, toda prihodnjo pomlad bo zrasla druga, morda še lepša in večja.

STANA VINŠEK

Ilustriral: LEON KOPORC

Na travniku

Sto rožic se zbudi
in mladi dan pozdravi,
ko sonce zablesti
na sveži, rosni travi.

Sto ptičic žvrgoli,
brenčijo vse čebele
in sapica podi
čez svod oblake bele.

Pobrali so meglice
že prvi žarki zlati,
podijo čez cvetice
metuljčki se kot svati.

Že godejo vsi črički
in zvabijo še mene,
da pohitim za ptički
čez travnike zelené.

IVAN KRAŠEVEC

Ilustriral: R. HLAVATY

Napak se je zasukal

Simče in Mihec sta spala na kozolcu. Kjer je mnogo otrok v družini, ne morejo spati vsi na posteljah v hiši. Navaditi se morajo tudi na trdo posteljo in na mnoge težave. Saj spanje na senu je prijetno, duh sena te omamlja, da sladko spiš, a tudi sveži zrak prispeva svoje, da globoko spiš.

Bratca Simče in Mihec sta zgoraj na kozolcu prav sladko spala vse noči, čeprav so jima pihljali hladni vetrovi od vseh strani in sta bila včasih celo razodeta, ker sta se v spanju obračala. Spomladi, ko je seno pošlo in je bil kozolec malone prazen, tedaj jima je pihalo, pihalo. Nista pa bila toliko pametna, da bi si poiskala zatišje zgoraj v kakem kotičku. Ne, ravno na robu sta imela ležišče, tam, kjer je naslonjena lestev, in od odprtine nista bila prav nič zavarovana. Tesno skupaj sta ležala, da jima je bilo topleje. Odevala sta se s kocem, pod sabo sta imela na bilke nastlano seno, ker ga je pač že zelo primanjkovalo za živinče.

Zaradi tega je potožil Simče bratcu:

»Čudno, komaj teh nekaj bilk sena imam pod sabo, a me vse boli.«

»Mene tudi,« prikima bratec.

»Oh, kako mora tiščati šele tiste, ki leže na celem kupu slame!«

»Veš, da so reveži.«

Vse bi bilo prav. Toda neke noči se Simče zbudi, ker je bil popolnoma razodet in mu je le malo prehudo vetrič pihljal. Tiplje, tiplje za kocem, toda koca ne dotiplje. Čudno, kje je vendar koc? Tiplje znova, a ne dotiplje niti svojega bratca, ne, niti Mihca ni! Dvakrat čudno, ni koca, ni Mihca! Se je morda s kocem vred preselil na kako drugo stran? Zato tiplje Simče daleč naokoli. Vse zastonj.

Nazadnje ga spreleti mraz. Mihec je spal namreč na kraju odprtine — kaj če se je priplazila gor po lestvi kaka zver — pograbila Mihca in ga odnesla s kocem vred? Oj, strah in groza! Simču vse zastane: dih in misel.

»Oj è!«

Kaj je to? Simče prisluhne. Spodaj je nekaj zastokalo, sliši se tudi neko premikanje. Kaj če zver spodaj Mihca davi in trga? Kako naj mu gre Simče pomagat? Bo še njega popadla.

»Oho! Kje sem?«

Zdajci se oglasi zgoraj Simče:

»Mihec, si ti?«

»Seveda sem.«

»Kaj si sam?«

»Seveda sam.«

»Kaj pa počenjaš spodaj? Le kako si prišel dol?«

»Ne vem. Kje si pa ti?«

»Tu zgoraj na ležišču. Vrni se gor in odejo prinesi nazaj, saj si jo gotovo odnesel dol.«

»Seve, tukaj je.«

Mihec otipava spodaj okoli sebe in ugotovi, da leži na trdih tleh, zavit v odejo. Vse ga boli, vendar se dotiplje do lestve ter s težavo spleza gor. Spravi se nazaj k svojemu bratcu. Nekaj časa ugibata, kako je mogel priti Mihec dol? Nazadnje se jima pa le zjasni v glavi, kako se je moglo to zgoditi. Mihec se je v spanju pač malo preveč na napačno stran zasukal — in je telebnil malone tri metre globoko. Ni se dal motiti, ampak je kar naprej spal, dokler ga ni pričelo le vse preveč boleti na trdih tleh.

Nekoliko sta se le čudila, kako da se ni padalec vsaj močno polomil in pobil? Dolgo pa nista o tem razmišljala, ker ju je prekmalu znova zazibal spanec.

Zjutraj ju je mati poklicala. Morala sta na noge — in v šolo. Mihca je sicer zelo bolelo, ga nekoliko zanašalo, a se ni dosti zmenil za to. Kakor da se mu ni ponoči nič pripetilo.

DANILO GORINŠEK

Ilustrirala: KSENIJA PRUNK

Muca - štruca

Je v naši hiši črna muca,
vsa zavaljena kakor štruca,
krog vrata belo pentljo ima,
razvajena je, kar se dá:
bi pila mleko le iz skodele,
le žemljice bi jedla bele,
lenobo pasla bi samo,
ej, — gospodična pač je to!
Ne ljubi debeluški siti
se niti iz hiše več hoditi,
še komaj, da lenuški leč
se dá še lesti kam za peč.
Zato pa zdaj po naši hiši
veselo se podijo — miši,
krog muce — štruce brez skrbi
se mišje kólo zdaj vrti . . .

POLET NA LUNO

Piše in riše: M. BAMBIČ

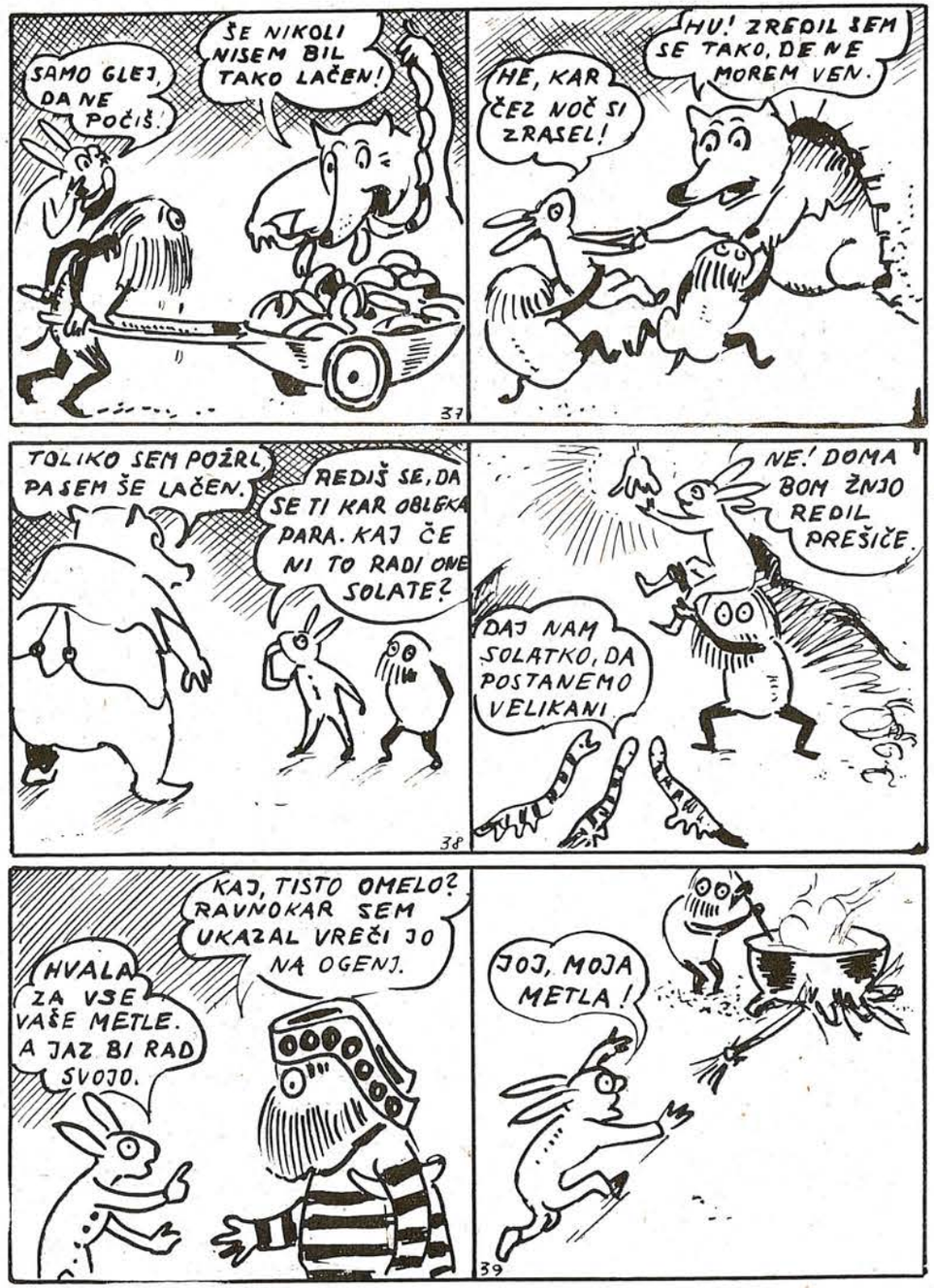

JANKO FURLAN

Ilustriral: M. BAMBIČ

Savkove živalice

Ta ni zastonj Zemljak. Res nima dosti zemlje, a vso je že obrnil, iztrebil iz nje kamenje in ga nagrmadil v kupe, senenim podobne. Prej skoro sam kamen, zdaj povsod zelenje, prej krme komaj za eno ovco, sedaj za par krav. A še dozidal si je. Pravijo, da je še v dolgu pri Dolinarju. Naj bo, a dobro gospodari in se bo že izmazal. Tako so govorili vaščani o Zemljaku, najmanjšem zemljiškem posestniku v vasi. Starejši Zemljakov sinček, desetletni Savko je vedel, da bo oče prodal obe kravi, eno za dolg, drugo pa... No, za drugo kravo bo oče menda nekaj napravil za rejo perutnine. Saj je za to dokupil za hišo nekaj zemljišča, ga zravnal, ogradil, pustil nekaj grmovja. Še on mu je pri tem pomagal. Oče namerava napraviti tudi lep kurnik. Še sta kravi ostali v hlevu in Savko ju je še bolj gledal in božal in se z njima pogovarjal:

»Obe sta dobri... ti, Šara in ti, Siva. Rad vaju imam.«

Kravi sta bili vedno bolj okrogli, koža jima je postajala bolj gladka in teže sta hodili. Nekam plašni sta postali in Savku se je zdelo kot da bi prosili, naj jima ne prihaja preblizu. Nekajkrat je tudi opazil, kako se je v vampu nekaj premaknilo, in prav to ga je tako mikalo. Tam sta dve mali živalci... Ej, da bi bili junički. Skakali bi v ograji, se igrali in on bi ju božal po mehki dlaki.

Le nekaj dni je preteklo in Siva je otelila juničko.

»Jej, jej! Glej oče! Glej, mama! Prav taka je kot Siva in prav takšno sem si predstavljal.«

Nestrpno je čakal na Šaro. Vsak trenutek je pokukal v hlev. Šara je večkrat zamukala. Tako se še ni oglašala. Nekega jutra pa je bil oče zelo zgodaj pokonci.

»No, glej! Tudi Šara ima juničko, povsem sebi podobno,« je Zemljak dobre volje poročal ženi, ko se je vrnil iz hleva.

»Kaj je?« je zaklical Savko v polsnu.

»Šara, Savko, nova Šara.«

»Uj!« je zavpil, skočil iz postelje in zbežal v sami srajci v hlev. Tudi dveletni bratec Borko je hotel iz postelje, a ga je spanec premagal. Vsakotoliko pa je izpod odeje šepetalo: »Šala... Šala...«

Minilo je nekaj mesecev. Tudi Savko je šel z očetom in kravama na sejem. Videti je hotel, kdo ju bo kupil.

Mnogo radovednežev je ogledovalo kravi. Prišli so, jima pogledali v gobec, otipali vime in pod vampom, ju ščipali po rebrih, stopili nekaj korakov za rep, pahnili na levo in desno stran, ju motrili in ju končno udarili z debelo gorjačo po stegnih.

Savko je stopil mednje in kravi.

»Zakaj ju tepete?«

Kupci so vprašali očeta po ceni, ne meneč se za Savkove besede.

Sami takšni so prihajali; oče jim je rekel mešetarji. Savko je bil zadovoljen, da se oče ni z njimi pogodil.

Končno pa je prišel neki kmetič iz bližine Zemljakovega doma. Z Zemljakom sta se poznala.

»Ali prodajaš, Zemljak?«

»Prodajam, čeprav zelo nerad... Ta par...«

»Nista veliki, a sta lepi živalci. Prav takšni iščem.« Pobožal ju je, ogledal in otipal.

»Koliko sta stari?«

»Šara sedem, Sivka osem let.«

»In zdravje in mleko?«

»Obe sta zdravi. Nobene bolezni nimata in nobene napake. Vsaka ima šest do sedem litrov.«

»Koliko pa zahtevaš?«

Zemljak je povedal ceno. Tedaj se je Savko stisnil k očetu in mu nekaj pošepetal. Oče se je nasmehnil in dejal: »Sinko je na tvoji strani. Tudi jaz vem, v kakšne roke bosta prišli kravi, če ju ti vzameš. Zaradi tega popustim pri vsaki deset tisoč.«

Udarila sta si v roke in kupčija je bila sklenjena.

Savko je bil ves srečen, ker je kravici kupil ta mož. Samo on ju je božal in ni imel gorjače.

»Šara... Siva,« ju je še enkrat nagovoril, »tudi v novem hlevu bodita dobri!« Prijel je vsako kravo za rep, za uhelj in rog ter približal glavo h gobcu... Oči so mu postale solzne...

Doma je Zemljak odštel Dolinarju precej desettisočakov in tako poravnal velik del svojega dolga.

»Tudi ostalo bom kmalu poravnal,« je obljubil Dolinarju.

»Kakor boš mogel. Nič naj te ne skrbi! Saj vidim, da znaš dobro gospodariti. Dosti si že napravil in še boš, kot kaže,« je rekel Dolinar.

»Presodil sem,« je pristavil Zemljak,« da je v mojih razmerah še najbolje, če se lotim perutninarstva na prostem. Za to sem odločil poseben prostor, kjer se bodo živalce svobodno gibale in se pasle v naravi. Upam, da jim bom s tem ustregel in mi bodo hvaležne. Jajca in meso pa človek vedno lahko proda.«

»To pa. Našo perutnino cenijo posebno meščani, ker je izredno okusna. Dobro si se izmislil, Zemljak, in jaz ti želim pri tem dosti uspeha.

»Hvala vam, Dolinar, za vse,« je rekel Zemljak in se poslovil.

Savku ni ušla nobena besedica razgovora. Prijel je očeta za roko in se zamislil v jato kokoši, petelinov, piščet, puranov ... »Kikiriki ...« mu je naenkrat ušlo.

»Kaj je, Savko?« ga je z nasmehom vprašal oče.

»Tako bodo peli petelini, ali ne?« je Savko odgovoril malo v zadregi.

»Da, tako nas kličejo, da naj rano vstajamo.«

Nato se je Savko spet zamislil in čez čas rekel: »Ata, zdaj ni več dosti dolga pri Dolinarju, kajne?«

»Ni več dosti, Savko,« je počasi odgovoril oče.

»Tudi to boš kmalu plačal?« Savko radovedno sili v očeta.

»Seveda bom ... Veš, dolg boli in skrbeti bo treba, da se ga iznebimo.«

»Dolg boli ... Zdi se mi, da tudi mene boli in me to nekje tišči. Res, oče ... Tudi jaz bom skrbel, da boš čimprej plačal Dolinarju in me ne bo več tiščalo. Saj je Dolinar dober ... a dolg boli ... Vsi bomo skrbeli,« je tiho ponovil Savko, ko sta z očetom dospela pred hišo. Prvi Savkov korak je bil v hlev.

»Ni ju več in junički žalujeta,« je tiho mrmral.

»Kaj pa sedaj, ko ne bo mleka?« je vprašal mater naslednje jutro.

»Jaz sem si že nekaj izmislil, «se je oglasil oče.

Savko in mati sta ga radovedno pogledala.

»Par koz bom kupil pri kočarju Grebenu. Pravkar jih prodaja? Baje namerava kupiti kakšno glavo živine. Prodali mu bomo seno.«

Mati se je s tem strinjala, Savko pa je napel oči in rekel: »Kozi?«

»Kozi, kozi, Savko,« je odgovoril oče, »kaj ne veš, da je koza krava siromašnih?«

»Krava siromašnih,« je tiho ponovil Savko in v mislih primerjal Šaro in Sivo s parom koz. Zaslutil je, da se je pri njih nekaj zmanjšalo ...

V nekaj dneh sta bili kozi že v hlevu. Savko si ju je od strani ogledoval. »Kakšni sta,« je premišljeval. »Naš Sultan, ki je lani poginil, je bil večji ... Tako žalostno gledata.«

Potiskal je krmo juničkama in ju primerjal s kozama.

»Junički sta lepši. Glej!« je dejal materi, ki je stopila v hlev.

»A kozi sta dobri in vedi, da tudi kozo molzemo pri gobcu.«

»Saj ni res ... Zakaj me pa dražiš?«

Le daj nekoliko mehke in sočne krme, ki jo neprestano tlačiš juničkama, tudi kozi! Sedaj sta mršavi, a videl boš, da postaneta kmalu lepši,« je Savku pojasnjevala mati.

»Da postaneta lepši? To pač. Mogoče pa bosta tudi večji?« je pomislil Savko.

Kozi sta res dobili vsak dan več krme, ki sta jo žvečili s tako slastjo, da je Savku ugajalo.

»Danes si pa namolzla več,« je neko jutro rekel Savko materi.

»To je, vidiš, napravila dobra krma. Saj sem ti povedala, da tudi kozo molzemo pri gobcu, je odgovorila mati.

Savko se je nasmehnil, pograbil sveženj otave in ga dal kozama. Od tedaj je sklenil s kozama prijateljstvo in enako skrbel za njiju kot za junički. A vendar sta bili junički vselej prvi.

»Vedve rasteta, kozi pa ne; gnoja bosta dali in mleka in teličke in tudi orali bosta. Tako pravi ata. Le rastita!«

In res sta junički hitro rastli in se krepko razvijali. Kozi pa ne. Pač pa je z njunim mlekom, polento, fižolom in drugimi drobotami, ki jih je dajala zemlja, rastel in se razvijal Savko. Zdrav je bil in krepak. Oče ga je že nekajkrat nagovoril z besedo »fant«. Savko ga je začudeno gledal.

»Saj boš skoro cel fant. Veš, kaj to pomeni? Fant je zdrav in krepak mladenič, ki ga ne plaši nobeno delo. Tudi jaz sem nekoč tak ... takrat, ko sem moral služiti in za skromno plačilo delati drugim. Spal sem na seniku in devet mesecev v letu sem bil bos. Zate je bolje, sinko. Le rasti, da boš svoje sile razumno poklanjal svoji zemlji!«

»Saj že pomagam,« je dejal Savko malce potrto.

»Seveda pomagaš in pohvaliti te moram za to,« je resno odvrnil oče.

Savkov obraz je žarel. Rad bi že bil fant.

MIROSLAV KOŠUTA

Ilustriral: LEON KOPORC

Jutro

»Dobro jutro, dobro jutro!«
Naša Nada še spi.
»Dobro jutro, dobro jutro!«
jo sonček budi.

»Dobro jutro, dobro jutro!«
ji ptički pojo,
navsezgodaj vsako jutro
na oknu glasno.

»Rano jutro, zlato jutro.«
Ali Nada še spi,
saj še majhna je punčka
brez vseh skrbi.

R. H-y

Ilustriral: R. HLAVATY

ZGODBA o bledih limonih

Še preden je branjevka Francka odprla trgovino, so se sadeži v zabojih prebudili. Najprej so voščile dobro jutro hruške in pomaranče. Jabolka, banane in drugo sadje so odzdravili. Dobrovoljna jabolka so začela peti, za njimi pa še pomaranče. Le limone so molčale in otožno gledale na jabolka in druge sadeže.

Ko to vidijo jabolka, hruške in pomaranče, vprašajo: »Limone, mar ve ne znate peti, da se tako kislo držite in molčite.«

Limone so odgovorile: »Pele bi že lahko, pa kaj, ko smo tako žalostne!«

»Zakaj pa ste tako žalostne?« so hkrati vprašala vsa jabolka.

»Kaj ne bomo, ko ste ve tako rdeče in imate polna lica in gladko kožo. Me pa smo blede in hrapave. Sonce, ki smo se mu tako dobrikale, je z nami tako mačehovsko ravnalo, da nam še barve ni privoščilo,« so odgovorile limone.

Še niso dobro končale pogovor, ko se je zaslišalo vtikanje ključa v ključavnico. Branjevka Francka je odprla trgovino in vanjo so se zgrnile prve gospodinje. Ena je kupila jabolka, druga hruške, tretja pomaranče. Ostale so limone. Limone so se še bolj razžalostile.

»Vidite, sestrice, niti gospodinje nas ne marajo,« je dejala ena izmed njih.

Tedaj je pritekel v trgovino ves zasopihan Tonček in rekel: »Gospa Francka, moja mamica je naročila kilogram limon. Veste, našo Bredico tako grlo boli.«

Tonček je vzel limone in stekel domov. Bredica je ozdravela. Ko so to izvedele limone, so se razveselile. Rekle so:

»Res, da nismo rdeče in debele, zato pa smo koristne in tudi zdravilne.«

DANILO GORINŠEK Ilustriral: R. HLAVATY

Bobi in Maki

V materini shrambi je med zavitki, posodami in steklenicami ležala tudi vreča z bobom. Vreča je bila dosluţila že davno, na njej je bila zazijala že prenekatera luknja. Zato ni čuda, da je skočil skoznjo majhen bobek in zdrknil na tla, ko je bila mati brskala po shrambi. Zdaj je tam ležal sam samcat in nihče ga ni zapazil, zakaj v shrambi je bilo hudo temačno.

Tako se nihče ni zmenil za zapuščeni bobek, nihče ga ni pobral, sameval je na kamnitih tleh in čakal je kakršnekoli odrešitve. Hudo mu je bilo za bratci in sestricami. Rad bi bil kaj poklepetal z njimi, pa niti tega si ni toliko želel — bil je na moč skromen! — zadovoljen bi že bil, da bi bil vsaj v njihovi družbi, takorekoč spet — bob med bobi. Pa če že njim ne bi mogel drugovati — saj bi bil zadovoljen s komerkoli, samo, da bi dobil druščino.

Ko pa je tako hudo biti samemu! — Tako je ugibal v svojem bobastem srcu neprostovoljni samotar - bobek in je globoko vzdihnil: »Kogarkoli dobim za druga — ljubil ga bom kakor brata!«

Bobek še ni bil utegnil dovzdihniti, že je dobil tovariša. Ni se dogodil čudež, nikakor ne, le z neke police je bila mati odnesla zavitek, spotoma je bil smuknil iz njega pravi pravcati — makaron in padel kraj boba na tla.

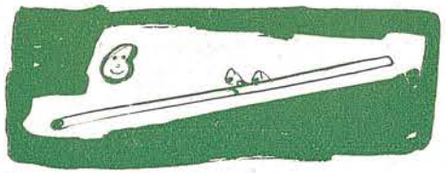

»Zdravo, Maki!« se ga je razveselil bobek.

Makaron ga je ošinil z zaničljivim pogledom in ga je osorno zavrnil: »Kakšen Maki? Kdo si le, trebušnik štorasti, da si upaš žaliti mene? Pošten Makaron sem, pa ne — Maki!«

»Nisem te hotel žaliti,« je takoj obžaloval bobek, »le mislil sem, da si bova prijatelja. Saj me tudi ti lahko kličeš za Bobija!«

Maki pa se ni dal potolažiti in se je razvnemal vedno bolj: »Če ti jaz porečem Bobi, je to kaj drugega. Saj drugega imena tudi ne zaslužiš, reva bobova!«

Hudo je bolelo Bobija Makijevo zmerjanje, a bil je skromen in potrpežljiv in si je dejal: »Od sile domišljav je ta Makaron, pa se bova že kako zlagala!«

Maki pa ni bil teh misli. Neumorno se mu je sukal jezik in razkokodakal se je, da tega nihče ne bi mogel pripisovati takemu Makaronu: »Kdo si le in kakšen si, ki si me krstil za Makija? Oglej si najprej mene, nato pa pomisli nase: dolg sem in ves bel, ti pa majhen, zavaljen in ves umazan. Lahek sem kakor pero — saj sem v sredi votel, ti pa si težak in gost kakor kamen. Krhek sem in tako mehak, da se v kaplji vode kaj kmalu razlezem, tebe pa lahko varì krop po celo uro in še ostaneš trdokožec. Fej te bodi, Bobi!«

Maki se je še enkrat zaničljivo namrdnil, obrnil se je od Bobija in ga ni več pogledal.

Bobi je bil žalosten. Upal je, da bo dobil prijatelja, pa je dočakal domišljavca, še huje: sovražnika. »Mene ni

sram, da sem takšen, kakršnega opisuješ,« mu je odvrnil čez nekaj časa, »morda pa bo tebi še kdaj hudo, da si dolg, krhek, po sredi votel in kaj hitro mehak!«

Maki je vzrojil: »Meni, da bo kdaj hudo, ob takih odlikah? Nikoli! Prej me bo konec!«

Poslej Maki in Bobi nista več govorila. A dočim se je Bobi še kar sprijaznil s svojim novim bivališčem na kamnitih tleh shrambe, je Maki lokavo iskal priložnost, da bi jo pobrisal.

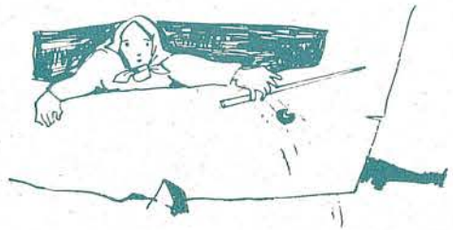

Pri tem mu je kaj kmalu pomagala mati. Ko je še tisti dan jela urejevati shrambo, je zapazila na tleh Makija in Bobija. Dvignila je oba in ju zagnala skozi majhno linico na dvorišče. Tam je prav tisti čas razsajal silen vihar in to je bilo Makiju kakor voda na mlin. Zdaj jo je lahko ucvrl, kakor je bil želel in se mu ni bilo treba kar nič truditi pri tem, saj ga je burja kar nosila.

»Pazi, da se ti kaj ne pripeti, Maki!« je zaklical za njim Bobi.

»Jezik za zobe, teleban bobovski!« se mu je spačil Maki in jo je rezal po dvorišču, kar je bilo sape. Bobija je zaskrbelo zanj, pohitel je za njim, da bi bil v pomoč nerodnemu dolgínu. Smilil se mu je Maki, dasi ga je bil užalil na smrt.

Maki je tekel, kar se je dalo. A dolg ko makaron, je nerodno motovilil po dvorišču zdaj sem ter tja, zdaj tja in sem. Padal je na nos in vselej, kadar je vstal, ga je bilo nekaj manj.

»Padaš, ker si dolg!« je pomislil Bobi, ki se je mirno kotalil za njim. Vendar ni s tem podražil Makija, saj ni bilo v njem nič zlobe.

Maki pa je med tekom ves nemiren jel opažati, da se je z vsakim korakom bolj obrabil, saj se mu je krhko makaronovo telo sproti brusilo ob trdem kamenju, ki ga je bilo polno dvorišče.

»Revež, prekrhek si!« si je rekel Bobi, ki mu kamenje ni moglo do živega. Zinil pa spet ni nič.

Makija je bilo že na moč strah. Toda nadutež tega ni hotel pokazati in je tekel dalje, Bobi pa za njim. Tedaj je Makija začela obhajati groza. Čutil je, da postaja vsak hip težji, zakaj v njegovi prazni notranjščini se je bilo nabralo drobnih kamenčkov, peska in zemlje — vsega pač po malem ... Le s težavo se je vlačil naprej.

»Tako je onemu, ki je po sredi votel!« ga je na tihem pomiloval Bobi, ki se ga ni mogla lotiti Makijeva nesreča, saj ni bil iz makaronovega rodu. Očital pa mu tudi topot nič ni, saj bi mu ne mogel vračati milo za drago, zdaj, ko je bil v nesreči.

Zdajci pa je Maki presunljivo zastokal — padel je bil v kotanjo, ki se je v njej bila nabrala deževnica. Luža je bila hudo umazana, ubogi Maki pa še nekam bel, dasi mnogo manjši, težji, ranjen tu in ranjen tam. Bobi ni

dolgo pomišljal, brž se je zavalil za njim v lužo — tudi sovražnika je treba rešiti iz vode! Vendar Bobiju reševanje ni šlo nič izpod rok, potapljala sta se oba in spet kobacala na površje in oba sta se temeljito napila nesrečne deževnice. A dočim Bobija

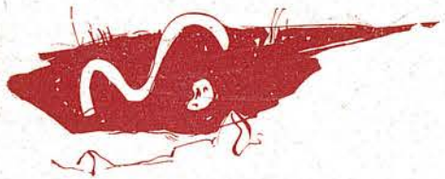

tudi voda ni mogla ugonobiti — kajpak je nekoliko nabreknil — se je Maki začel hitro mehčati in končno se je razlezel, da ga nihče ne bi mogel več prepoznati ...

»Šibak slabiček, kdor si ves mehak!« je z obžalovanjem zašepetal Bobi. S tem je mislil Makija. Sam pa se je pogreznil in zakopal v zemljo pod lužo.

Posijalo je vroče sonce in posušilo lužo. Čez nekaj časa pa je iz zemlje vzkalilo in pognalo steblo, na steblu so bili zeleni stroki in v njih nič koliko mladih bobkov ...

Makija pa tedaj ni bilo nikjer več. Konec ga je bilo. Pa saj si je bil tako prerokoval sam, ko ga je bil Bobi posvaril, da mu bo še hudo zaradi njegovih lastnosti.

Tedaj je bil Maki vzrojil: »Meni, da bo kdaj hudo, ob takih odlikah? Nikoli! Prej me bo konec!«

In ga je res bilo — konec ...

LUDOVIKA KALAN

Rosna kapljica

Vlažna pomladna noč je odšla in vzela vse zvezde s seboj. Nebo je počasi bledelo. Nevidno je padla rosa na tiho gmajno, ki je komaj nekoliko ozelenela. Nežne čašice so pile osvežujočo roso in čakale na sonce, da se bodo ob njegovem siju razbohotile in zaživele svoj veliki dan mladosti.

Na suhi vejici, na kateri ni bilo pripetih belih šopkov, je obvisela osamljena rosna kapljica kot steklen biser.

Zdanilo se je. Zlatorumeno je zažarel vzhod in sonce je vzšlo. Prvi žarki so se uprli v cvetoči grm. Obsvetili so visečo rosno kapljico, ki je v hipu zablestela v krvavordeč rubin.

Čuden dragulj na grmu je iz višine zagledal pojoči škrjanček. Radoveden se je v hitrem poletu spustil navzdol. Obsedel je na vejici z rubinom, a ta se je pod njegovo rahlo težo zazibala in rosna kapljica je zatrepetala. Utrnila se je kot velika rdeča solza in zdrknila na tla.

Nič več ni žarela kot rubin, izgubila se je med poganjajočo travo in žejna zemlja jo je popila.

Spisal in ilustriral R. HLAVATY

V ribarnici

V našem mestu imamo veliko in prostorno ribarnico. To je tista velika rdeča hiša na obali, ki ima stolp z uro in veliko vrat. Vrata so vedno odprta. Ribe namreč močno dišijo po morju in zato se morajo ribarnice dobro zračiti. Ob kamnitih mizah, ki se dajo dobro oprati, ponujajo prodajalci vse vrste rib. Črne jegulje, podobne kačam, se plazijo druga čez drugo v

plitvih, lesenih zabojih. Lepe, plave sardelice in skuše z belimi trebuhi ležijo kar v kopicah na mizah. Rdeče trilje in grdi močeradasti glavači zijajo z odprtimi ustmi, da se jim vidi v trebuh. Veliki tuni, spolzki lignji in črne sipe, morski pajki in jastogi, ki še stegujejo noge in klešče, školjke in kamenice in še mnoge druge morske ribice in živalce ponujajo kričavi prodajalci gospodinjam. Gospodinje pa izbirajo in pazljivo gle-

dajo, ali imajo ribe jasne oči in rdeče škrge. Le take ribe so namreč sveže in okusne.

Ribje meso je zdravo in okusno. Naše matere znajo pripraviti ribe na mnoge in različne načine. Pomnite otroci: če boste jedli dosti rib, boste zdravi in bistri.

TINE SELJAK Ilustriral: M. BAMBIČ

Kisle češnje

Tisti dan je bil praznik Petra in Pavla.

Otroci so prišli od praznične maše — pa jih mati brž posvari:

»Da veste, otroci, danes naj se mi nihče ne drzne plezati na kako češnjo, ker je na današnji praznik Petra in Pavla na češnjah nevarno, zgoraj so kače.«

Materino svarilo je močno zaleglo, kajti otroci so kar pobledeli. Nihče si ni bil kaj takega mislil, da so danes na češnjah kače. Če bi jim mati tega ne povedala, bi se prav gotovo vsi spravili na češnje, ker so tako sladke, bolj kot sama sladka smetana.

Ne, nihče ne pojde danes ponje, rajši jih bodo zobali jutri. Le Tinčetu ne gre v glavo, kako da bi danes ne smel zobati češenj. Včeraj in vsak dan se jih je nazobal, jutri se jih bo zopet, a da bi se jih danes ne smel? Ne, če je tako, kakor pravi mati, je bolje, da danes nanje niti ne misli.

Tinče ne mara nič več razmišljati o tem. Lepo se razpravi in sezuje, da ne bo umazal praznične obleke. Potem se spravi na vrt. Nič noče misliti na sladki sad, toda noge ga same zanesejo k češnji. Zaveda se, da gor ne sme, saj niti ne mara v nevarnost, toda na tleh jih pa vseeno lahko pobira, če jih je kaj padlo dol. Išče, išče, nekaj jih le najde in mimogrede pozoblje, toliko da si zbudi slast. Potem ga pa le zamika, da se ozre gor. Gleda, gleda, kje neki so tiste kače? Nobene ne vidi, toda svojim očem ne mara verjeti. Kače so se gotovo ovile zgoraj okoli vej in se skrile za zeleno listje. Tam čakajo; kdor pripleza gor, ga popadejo. Ne, Tinče ne mara gor, spravi se rajši proč izpod češnje, da bi ga ne mamila skušnjava. Nazadnje je tu tudi nevarno, lahko ga zasači mati ali kak bratec in ga vpraša, kaj išče tod.

Toda Tinče se ne more iznebiti misli na češnje. Ondan je šel mimo neke dolinice tam zunaj na polju, kjer je videl polno češnjo, ki ga je zelo mikala. A kaj, tam zraven na njivah so bili ljudje, ki bi pobca nagnali, če bi se drznil na češnjo. Danes je pa praznik, na njivah ne bo ljudi. Naj bo, kar hoče, Tinče se pohuli za vrtovi in jo ucvre tja ven proti tisti dolinici. Ko pride tja, se ozre malo naokoli, da ni morda kdo kje v bližini. Ne, nikogar ni. Tinče se spusti v dolinico k češnji, se ozre gor — in v hipu pozabi na praznik in na kače. Kaj si mislite, češnja je prepolna samih sladkih črnic, ki v grozdih visijo z vej. Joj, sami angelci bi jih zobali, če bi bili tu!

No, prav, Tinče jih bo pobiral po tleh, da ne bo treba gor. Toda kaj, ko je trava tako visoka, da se ne vidi niti tal. Tinče mora gor, oklevanje mu nič ne pomaga. Pristopi k deblu, ga objame — in že prične plezati. Venomer gleda kvišku, v ustih se mu nabira slina in se mu že cedi za sladkim sadom, ki se mu ponuja nad glavo.

Komaj pa pripleza do srede debla, se v travi nekaj zgane. Tinče ima tenek sluh, zato se hitro ozre in vidi, kako se trava premika. Že blizu debla se pa prikaže iz trave velik zelen kuščar. Tinčeta presune strah, gleda zelenca, a zelenec gleda njega, ne naskoči ga takoj. Deček pomišlja: kuščar bo hitrejši kot on, ugriznil ga bo v boso nogo, morda celo v obe nogi. Zato se deček hitro odloči in odskoči z debla na drugo stran v travo. Od tu se še nekoliko odmakne iz dolinice in gleda za kuščarjem, ki še zmeraj preži na tistem mestu in gleda za dečkom. Ta pobere nekaj kamnov in jih vrže proti zelencu, da odskoči proč od debla in izgine v travi. Tinče ga ne more več opaziti, ker je kuščar zelen in zelena je tudi trava.

Tinče misli, da je sovražnika prepodil, zato se vrne k češnji, ker ga sladki sad premočno mika. Znova prične plezati, toda previdno se ozira dol. In res, ko je plezalec že blizu prvih spodnjih vej, se varuh češnje znova pojavi. To pot ne obstane spodaj, temveč pleza po deblu za fantom. Šele

proti sredini debla se ustavi in gleda gor na tatu, kakor da mu daje časa za premislek. Fantu je vroče. Uvidi, da bo moral bežati pred nevarnim zasledovalcem. Zato odskoči zopet z debla v travo. Umakne se iz dolinice, nabere kamnov in obsuje z njimi zelenca. Ta se spusti z debla in izgine v travi, a dečko misli, da ga je zadel in mu ne bo več nevaren.

V tretje se vrne Tinče poskušat srečo in v tretje spleza na deblo. Pleza, pleza, je že v dosegu vej, zdaj zdaj se bo pričel sladkati s presladkim sa-

dom. Ne boš, razjarjeni kuščar je zopet tu! Jezen se spenja po deblu gor za tatom, nič več se ne ustavi. Joj, pazi se, Tinče, pazi! Če te ugrizne, se ti bo rana nevarno ognojila in noga ti oteče — ali celo obe nogi, če te dvakrat ugrizne!

Dečko se urno spne na veje in še više naprej, toda zelenec mu je za petami! Zato se dečko odžene kar na konec vej — in skoči na tla. Od tu pa steče ven iz nevarne dolinice. Ozre se nazaj gor in opazi zelenca, kako preži gori na češnji, niti se ne spusti več dol.

Tinčetu je vroče, a je kar zelen od jeze. Kaj si mislite, toliko sladkih češenj visi na drevesu, a niti ene same ni utegnil pozobati.

Vrne se domov, drugega mu ne preostaja. Povrh vsega ga sprejme doma mati z leskovo šibo in mu jih nakreše po plečih. Da si bo zapomnil mulec, kako kisle so češnje, kadar ne sme do njih.

Petelinček in putka

(Ruska pravljica)

Petelinček in putka sta šla v gozd lešnike brat. Prideta k leski in petelinček spleza na grm, da bi trgal lešnike. Putka pa ostane spodaj, da bi jih pobirala. Petelinček vrže lešnik pa zadene putko v oko. Putka se grozno zajoka. Pa prijezdijo mimo gospodje in vprašajo:

»Ljuba putka, zakaj se jokaš?«

»Petelinček me je zadel v oko.«

»Petelinček, petelinček, zakaj si putko zadel v oko?«

»Leska mi je raztrgala hlačice.«

»Leska, leska, zakaj si petelinčku raztrgala hlačice?«

»Koze so me obrale.«

»Koze, koze, zakaj ste lesko obrale?«

»Pastirji nas niso varovali.«

»Pastirji, pastirji, zakaj niste koz varovali?«

»Gospodinja nam ni dala cmokov.«

»Gospodinja, gospodinja, zakaj nisi dala pastirjem cmokov?«

»Svinja mi je testo prevrnila.«

»Svinja, svinja, zakaj si gospodinji testo prevrnila?«

»Volk mi je ugrabil prašička.«

»Volk, volk, zakaj si svinji ugrabil prašička?«

»Da bi ga požrl lahkó, ker je božja volja takó.«

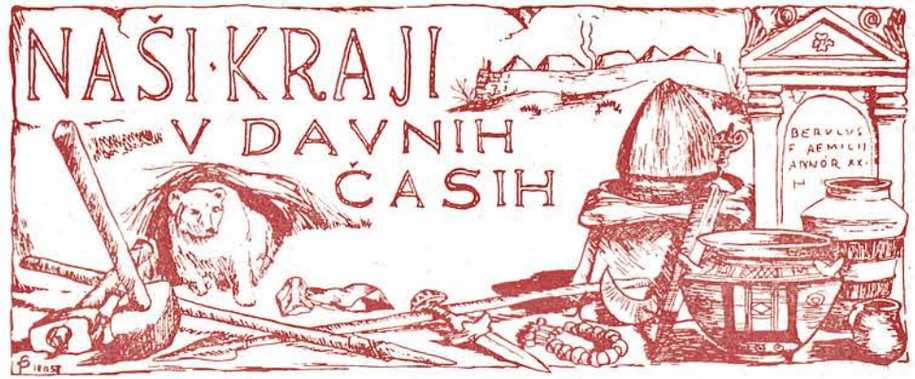

SAMO PAHOR

PROPAST RIMSKE OBLASTI

Leta 167, ko je bila večina rimske vojske v Perziji zaradi vojne s tamkajšnjimi prebivalci Parti in je bilo na meji ob Donavi le malo pomožnih čet, so se tri germanska plemena, ki so prebivala na sedanjem Češkem, dvignila in vpadla na ozemlje rimskega cesarstva. Tako sta švabski plemeni Markomanov in Kvadov ter vandalsko pleme Viktofalov pod poveljstvom markomanskega kralja Balomarja začela ropati in pustošiti po Panoniji.

Takrat sta vladala brata, cesarja Mark Avrelij in Lucij Ver. Prvi je ostal zapisan v zgodovini kot zelo moder vladar. Hitro sta sklenila mir s Parti in prišla osebno v naše kraje, da prepodita roparje iz dežele. Spomladi leta 168 sta odrinila z močno vojsko iz Ogleja. Celo poletje sta po Panoniji preganjala barbare in jih na jesen pregnala preko Donave.

Toda že naslednje leto so se Germani zopet dvignili in tokrat v mnogo hujšem navalu. Hitro so dosegli Ljubljansko kotlino ter preko Hrušice in po Vipavski dolini vdrli v Italijo. Malo je manjkalo, da niso zavzeli Ogleja. Drli so še naprej in se ustavili šele pri mestu Oderzo, ki so ga porušili do tal. V skrajni sili se cesar Mark Avrelij odloči za nov nabor. V vojsko spravi tudi gladiatorje in celo roparje, ki so v tistih časih postopali po gorah sedanje Bosne, Srbije in

Germanska koča

Bolgarije. Oddelki vojske so prišli tudi iz današnje Tunizije in Egipta. Ker so prevozi tolikih čet in njih prehrana stali ogromne vsote, je cesar na veliki dražbi razprodal večino dvorne opreme: dragoceno pohištvo, zavese, preproge, slavnostna oblačila, dragoceno posodje in jedilni pribor, zlate vaze, kipe in slike.

Tri leta se je boril s silnim sovražnikom in šele leta 171 mu je uspelo zapoditi Markomane in njihove zaveznike z ozemlja cesarstva. Veliko šte-

vilo germanskih ujetnikov je naselil po opustelih predelih padske nižine.

Zunanji sovražniki so za skoro 200 let nehali nadlegovati rimsko cesarstvo. Zato pa se je znotraj zvrstilo več državljanskih vojn. Največ besede je imela vojska in ta je postavljala in odstavljala cesarje.

Ko je bil leta 235 umorjen cesar, so vojaki ob Renu proglasili za cesarja svojega poveljnika, Tračana Maksimina; oni v Afriki pa so izvolili za cesarja starega senatorja Gordijana. Senat in sploh vsi v Rimu so bili bolj naklonjeni temu drugemu. Zato sta konzula Krispin in Menofil zbrala vojsko ter se podala z njo proti Maksiminu. Ta se jima je dolgo umikal, končno pa sta ga zajela v Ogleju. Več časa sta ga oblegala v tem mestu. Naposled, bilo je to leta 238, pa sta mesto zavzela in Maksimina s sinom vred ubila pod mestnim obzidjem.

Zaradi stalnih nemirov v deželi je v tem času gospoda zapustila svoje vile v bližini Trsta, bolj oddaljene pa je utrdila, tako da je na vogalih zgradbe postavila mogočne stolpe (sl. 1). V mestu Trstu samem pa so obnovili in razširili obzidje. Eden tedaj zgrajenih stolpov je še danes viden poleg stopnišča, ki vodi k jezuitski cerkvi. Videti pa je, da je mesto tedaj že propadalo. Poleg navadnega kamenja, so pri zidavi novega obzidja uporabili tudi kose, izruvane iz podrtij starih palač.

Leta 374 se je zopet pojavila nevarnost na mejah. Dvignili sta se plemeni Kvadov in Sarmatov ter vdrli na ozemlje cesarstva. Da bi ohranili pred ropanjem vsaj Italijo, so Rimljani na gorskih prelazih postavili lesene pregrade, ki pa niso zadržale silnega napada. Videč to, so ob novih napadih v naslednjih desetletjih začeli misliti na močnejšo obrambo in odločili so se za gradnjo močnega obzidja. Vse gorske prelaze so zaprli s takimi zaporami. To so bili dolgi, do 3 metre široki zidovi, ki so imeli na notranji strani v manjših presledkih četverokotne stolpe, v katerih je prebivala vojaška posadka. Tako so nad Vrhniko zgradili okrog 10 km dolg zid z nad 50 takimi stolpi (sl. 2); od Reke proti Snežniku pa so zgradili skoraj 30 km dolgo zidovje. Za posadko teh

obrambnih naprav so ustanovili tri nove legije, imenovane »legiones Juliae Alpinae«.

Toda že so se pojavili na vzhodu novi sovražniki. Že okoli leta 380 so

se iz Osrednje Azije priklatili divji Huni,ki so podjarmili vsa ljudstva v svoji okolici. Najprej so se ustavili ob Donavi in preko nje napadali vzhodni del cesarstva. Ko pa so ta predel že dodobra opustošili, so se pričeli pripravljati za napad na zahodni del.

Leta 452 je njihov kralj Atila (v gotskem jeziku pomeni to očka) zbral ogromno vojsko, sestavljeno iz Hunov, nekaterih drugih mongolskih plemen, germanskih in slovanskih ljudstev, ter z njo preko našega ozemlja vdrl v Italijo. Vse, kar se mu je zoperstavilo, je njegova vojska pomendrala. Ko so preko Pivke, Krasa in Vipavske doline prihrumeli do Furlanske nižine, so se vsuli proti bogatemu Ogleju. Po trimesečnem obleganju so ga popolnoma razdejali.

Nato so divjali naprej in opustošili vso Padsko nižino. Do koder so njihova konjeniška krdela lahko prodrla, do tam je segalo uničenje. Niso se pa upali v gore, kjer bi konjenica izgubila na moči in bi jih Rimljani utegnili premagati. Zato niso šli niti dalje po Italiji, ker bi morali iti preko Apeninov, niti dalje proti zahodu, ker bi morali iti preko Alp. Težko otovorjeni s plenom so se vrnili v svoja šotorišča ob Donavi. Ko pa je naslednje leto umrl mogočni Atila, so se med njegovimi nasledniki začeli neskončni prepiri in poboji. Od vseh strani ogroženi od germanskih plemen, med sabo sprti, so Huni zopet zlezli na svoje iskre konjiče in odjezdili proti vzhodu.

Že ob napadu Hunov obrambni zidovi niso nič pomagali; toliko manj v naslednjih letih. Ko se je jeseni leta 488 približal s svojimi Goti Teodorik, je bilo nekoč trdno obzidje v popolnem razpadu. Poveljnik germanske najemniške vojske, ki je bila v službi cesarstva, Odoakar, je dal v naglici zgraditi ob bregu Soče visoke obrambne nasipe. Naslednjega leta, konec meseca avgusta, se je Teodorikova vojska odpravila preko Hrušice; zasedla je trdnjavo, ki je stala na mestu današnje Ajdovščine (sl. 3), in v

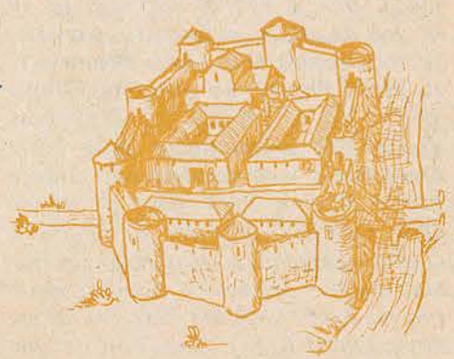

naslednjih dneh napredovala po Vipavski dolini. Dne 29. avgusta je gotska vojska prispela na breg Soče, se postavila v bojni red in se pognala proti sovražniku. Kljub temu, da se je bilo treba najprej pognati v globoko in mrzlo vodo, nato pa po strmem bregu nasipa navzgor, so Goti s pomočjo zaveznikov Rugijcev premagali sovražnika. Ko je videl, da bo bitka zanj slabo končala, je Odoakar pobegnil in se zatekel v Verono in nato v Ravenno. Šele štiri leta kasneje si je kralj Teodorik podjarmil vso Italijo. Po vsej deželi je razpostavil gotske posadke, obnovil je poštno službo in sploh skrbel za redno upravo. Iz pisem njegovega ministra Kasiodora izvemo, da so v njegovem času tudi naši kraji uživali mir in blagostanje. Še nekaj let po njegovi smrti je trajal; nato pa so znova začele vojne. Njegov naslednik ni bil tako sposoben kot on in bizantinski cesar je poslal v Italijo veliko vojsko pod poveljstvom vojskovodje Belizarja. Že okrog leta 539 so naše kraje zasedli Bizantinci (sl. 4). Pri nas je zopet za-

Pisava Gotov

vladal mir, v bližnji Furlaniji pa so se več desetletij menjavali gospodarji. Nekaj časa Goti, nato Bizantinci; za njimi Franki, pa zopet oni. Naposled je vse to končalo ,ko so spomladi leta 568 prihrumeli v naše kraje Langobardi pod poveljstvom svojega kralja Alboina. Pred njimi je vse bežalo. Oglejski patriarh je zbežal v Gradež. Tržačani so iz obleganega mesta zbežali deloma v Gradež, deloma na Kozji otok, na katerem je pozneje nastal Koper. Toda čim so Langobardi odvihrali dalje, so se v Trst in ostala obalna mesta vrnile bizantinske posadke in stari prebivalci.

Bizantinska vojščaka

Kras, Pivka, Vipavska dolina in ostalo tržaško zaledje pa so ostali pusti in nenaseljeni kakih 30 let, dokler se niso začeli od vzhoda seliti v te kraje naši predniki — Slovani.

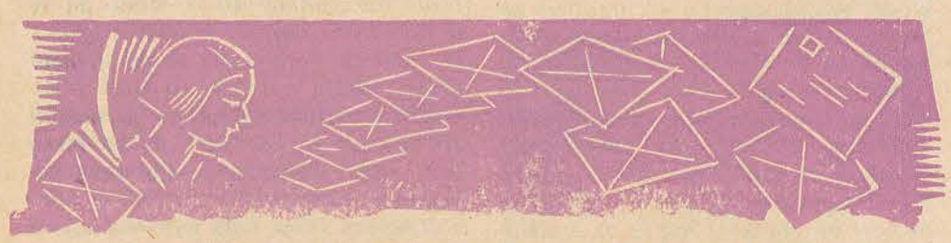

Naši mali dopisniki

MOJA PTIČKA

Imam dva ptička. Imenujeta se Ivanček in Čiči. Vsako jutro, ko se zbudim, me lepo pozdravita z žvrgolenjem. Ko pridem iz šole, me tudi lepo pozdravita. Koj od ožim torbico in jima dam jesti. Popoldne se okopata. Takrat ju z veseljem opazujem. Po končanem kopanju jima postavim v kletko čisto vodo. Preden grem zvečer spat, me še enkrat lepo pozdravita.

JANKO ŠKABAR
Repentabor, I. razr. osnov. šole

MOJ MUC

Naš muc se rad potepa. Če le more, vzame meso ali sir. Nekega jutra je prišel domov z zlomljeno tačko. Kazal jo je vsem. Bolno tačko je neprestano lizal in jo grel na soncu. Sedaj je ozdravel. Moj muc je poreden, ker lovi vrabčke. Hitro spleza na hrast in miga z repom. Vrabčki pa odlete na najtanjšo vejo in se mu smejejo.

INGRID KALAN
Katinara, I. razr. osnov. šole

VRNILA SE JE POMLAD

Vrnila se je pomlad. Na polju in po tratah že cveto lepe, dišeče cvetice. Vse je ozelenelo in vse je v cvetju. Mandeljni, češnje, breskve in še drugo sadje je v cvetju. Metuljčki so tudi tukaj in se veselijo ter letajo po tratah. Ptički so se spet vrnili v naše kraje. Mi otroci in tudi starčki bomo gnali živino na pašo. Kmalu pa bodo tudi ročnice in to je za nas otroke zelo lepa stvar. Nekateri otroci bodo šli v kolonijo ali pa k sorodnikom. Jaz sem bila lansko leto v Kopru pri teti in sem se zelo dobro počutila. Upam, da pojdem tudi letos v Koper.

COLJA LJUBA
Salež, IV. razr. osnov. šole

DRAGI GALEB!

Pozdravljam Tebe in vse Tvoje mlade bralce. Upam, da si dobro in lepo preživel velikonočne praznike, čeprav brez mojega voščila. Radovedna sem, če si dobil mnogo pirhov. Jaz sem jih dobila še precej. Najbolj mi je ugajal pirh, ki mi ga je darovala profesorica risanja. To se je pa zgodilo takole:

Bilo je v sredo, dne 13. aprila. Profesorica risanja je resno vstopila v razred. S seboj je imela majhen zavoj. Radovedni smo bili, kaj neki je v zavoju. Profesorica je stopila h katedru in povedala, da je v zavoju velikonočno jajce. Povedala je tudi, da dobi jajce kot nagrado tisti učenec, ki bo najlepše narisal risbo. Ena risba naj bi predstavljala nogometno igro, druga pa prizor iz nekega berila. Izbrala sem nogometno igro. Pazila sem, da bi jo lepo napravila. V razredu je bilo tiho, kajti vsak se je poglobil v svoje delo. Niti od daleč si nisem mislila, da bom ravno jaz tista, ki bo dobila jajce za nagrado. Toda zgodilo se je prav tako. Dobila sem v dar velikonočno jajce in šla z njim vesela domov.

NEVA MOŽINA
Sv. Jakob, I. razr. niž. sred. šole

REŠITVE IZ 5. ŠTEVILKE

1. KVADRAT: 1. petica, 2. žogica, 3. kemija, 4. prelaz, 5. zlatar, 6. strnad.
2. Ivan Cankar.
3. UGANKI: lastovka; dnevi tedna na koledarju.

REŠITVE SO POSLALI: Jolanda Wheatley, Mirka Komar, Boris Renčelj, Robert Hrovatin, Edi Ferluga, Boris Ivančič in Bogo Škerlavaj z **Opčin**; Marta Škrk, Ivan Colja, Miloš Budin, Bruno Rebula, Danilo Rebula in Sonja Pirc iz **Saleža**; Milvana Čuk, Katja Kralj, Alda Kralj in Nadja Kralj iz **Trebč**; Zdenka Ravbar iz **Repentabra**; Oskar Kalc iz **Gropade**; Dragica Marc in Magda Križmančič iz **Bazovice**; Rado Širca iz **Mavhinj**; Franka Brundula iz **Trsta**; Neva Drožina iz **Sv. Jakoba**; Sonja Pieri, Celestina Knez, Palmira Blasina, Rada Suban, Radovan Lupinc, Ivo Širca, Adrijana Sau, Valentin Ballarini in Vladimir Kosmina iz **Sempolaja**.

IZŽREBANI SO BILI: **Bogo Škerlavaj**, učenec V. razreda osnovne šole na Opčinah, **Oskar Kalc**, učenec osnovne šole v Gropadi in **Zdenka Ravbar**, učenka IV. razreda osnovne šole na Repentabru. Vsak prejme mladinsko knjigo.

PRIPOMBA: Nekdo izmed reševalcev ni v pismu navedel svojega imena, zato bo pač zaman iskal svoje ime med reševalci.

VI. LETNIK GALEBA JE ZAKLJUČEN. DANAŠNJA ŠTEVILKA, KI JE ZA 12 STRANI VEČJA KOT OBIČAJNO, STANE 70 LIR. UPRAVA GALEBA VLJUDNO PROSI VSE POVERJENIKE PO ŠOLAH, DA ČIMPREJ PORAVNAJO NAROČNINO ZA TO ŠTEVILKO IN TUDI MOREBITNO NAROČNINO ZA PREJŠNJE ŠTEVILKE. REDNI NAROČNIKI SO NAPROŠENI, DA PO PRILOŽENI POLOŽNICI PORAVNAJO CELOLETNO NAROČNINO 320 L.

VSEM ZVESTIM NAROČNIKOM IN BRALCEM »GALEBA« SE NAJISKRENEJE ZAHVALJUJE

UPRAVA

tiskarna

tiskarna graphis tiskarna

graphis

graphis tiskarna graphis tiskarna

trst
ul. sv. frančiška 20
telefon 29-477

Cena 70 lir